

Občina Gorenja vas - Poljane v letu 2014

Po čem si bomo zapomnili leto 2014?

To je bilo leto referendumov in volitev (lokalnih, državnoborskih in evropskih), zaznamovali sta ga dve veliki naravni nesreči (žled in poplave) ter veliko odprtih delovišč. Obenem je to jubilejno leto, saj je Občina Gorenja vas - Poljane oktobra 2014 obeležila 20-letnico ustanovitve.

Vodenje občine po lokalnih volitvah 2014

Na lokalnih volitvah oktobra 2014 je bil ob 45,7 % volilni udeležbi (kar je 0,5 % nad povprečno udeležbo v državi) izvoljen nov 17-članski občinski svet, župan pa (s 83 % glasov v prvem krogu volitev) ostaja že tretji mandat gospod Milan Čadež.

Občinski svet sestavlja sedem članov SDS, trije so iz NSi, po dva iz SLS ter liste Petra Trčka in skupine volivcev, po en član pa prihaja iz SD, Desusa in Stranke Mira Cerarja. Sedem, torej več kot 40 %, je žensk. Največ svétnikov je iz Krajevne skupnosti Gorenja vas, kar sedem, štirje so iz Javorij, trije s Sovodnja, dva iz Poljan in eden s Trebije; le iz KS Lučine ni niti enega predstavnika.

Prebivalstvo

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (RS) je v Občini Gorenja vas - Poljane v 73 naseljih na 153 kvadratnih kilometrih 2238 hišnih števil, kar je 156 več kot pred desetimi leti.

Število prebivalcev v občini je v letu 2014 raslo - sredi leta je v njej živelo 7361 ljudi oziroma 41 več kot v enakem obdobju leta 2013. Od tega je bilo 14,7 % otrok, starih manj kot 15 let, 67,6 % populacije je bilo stare od 15 do 65 let, približno 17,7 % pa 65 let in več. Povprečna starost prebivalcev je 37,6 let (v RS je 42,4 let). V zadnjih 10 letih se je povečala za 1,3 leta (v RS za 2,3 leti). Občina s 15 živorojenimi otroki na 1000 prebivalcev sodi med 5 občin z najvišjo nataliteto v

državi. Medtem ko v RS prevladujejo družine z enim otrokom (54 % družin v letu 2014), je v občini takih le 37 %. Podobno kot na ravni celotne države je 36 % družin z dvema otrokoma, veliko pa je tudi družin s tremi otroki (19 % - v RS le 7 %) ter s štirimi in več otroki 8 % (v RS le 1 %). Prebivalstvo občine narašča nekajkrat hitreje kot v povprečju v državi (v letu 2014 je bil naravni prirastek v občini 8,1 oseba na 1000 prebivalcev, v RS pa le 0,9 osebe na 1000 prebivalcev). Letos je opazen najštevilčnejši vpis (več kot 20 000 otrok) v prvi razred devetletke v zadnjih letih.

Oktober 2014 (zadnji dostopni podatki statističnega urada) je bilo v Občini Gorenja vas - Poljane 3075 delovno aktivnih oseb, brezposelnih je bilo 197 oziroma 6,0 %, kar je daleč pod državnim povprečjem (12,6 %). V primerjavi z letom prej (primerjava z oktobrom 2013) se je stopnja registrirane brezposelnosti zmanjšala za 0,6 odstotne točke, medtem ko se je v državi povprečje (iz 13 % v oktobru 2013) zmanjšalo za 0,4 %. Izmed občin, ki spadajo v Upravno enoto (UE) Škofja Loka, je imela oktobra 2014 podobno stopnjo registrirane brezposelnosti Občina Železniki (5,7 %), Občina Škofja Loka je imela višjo stopnjo (8,0 %), Občina Žiri pa nižjo stopnjo (4,4 %) registrirane brezposelnosti. Izobrazbena struktura prebivalstva v občini se zelo približuje republiškemu povprečju.

Infrastrukturni projekti

V letu 2014 se je v občini veliko gradilo. Potekala je gradnja vodovoda in kanalizacije za Gorenjo vas, Hotavlje in Trebijo; nanjo se je občina pripravljala več

Obnova Sokolskega doma v Gorenji vasi.
(hrani: arhiv Občine Gorenja vas - Poljane)

mandatov in je bila uspešno zaključena prav v tem letu. Dograjena je tudi osrednja čistilna naprava v Gorenji vasi, kar bo omogočilo priklop na čistilno napravo prebivalcem od Gorenje vasi do Trebije.

Občina se je lotila energetskih sanacij javnih objektov, tečejo kar tri pomembne obnove javnih objektov (Zdravstvenega doma in Sokolskega doma v Gorenji vasi, zaključena je sanacija prizidka v OŠ Sovodenj), gradi se povsem nova prometna ureditev v Poljanah, ob Kulturnem centru slikarjev Šubic.

Zaključuje se tudi obvoznica v Gorenji vasi. Za začetek njene gradnje so prav na občini v zadnjih letih odigrali ključno vlogo, predvsem z ločitvijo projekta gorenjevaške obvoznice od 4. razvojne osi, ki sta se do leta 2008 obravnavali skupaj – kot celota.

Občina je izdelala podrobni prostorski načrt, ki je občinskega in državnega pomena, in seveda najpomembnejše, dogovorila se je z lastniki objektov in zemljišč, da so sploh lahko pričeli graditi. Veliko delo so opravili tudi pri drugih prostorskih dokumentih, sprejeli so urbanistični akt za območje telovadnice in zdravstvenega doma v Gorenji vasi ter toplic v Kopačnici, v decembru pa se je začela tudi javna razgrnitev prenovljenega občinskega prostorskega načrta, ki je najpomembnejši prostorski akt v občini.

Začeto delo bo občina na vseh področjih nadaljevala tudi v prihodnje. Zaključiti mora začete investicije, izvesti ukrepe trajne sanacije po letošnjih elementarnih nesrečah, izboljšati stanje na občinskih cestah ter tekoče izvajati vse redne naloge. Za prihodnje leto pričakuje, da bo pridobila potrebno dokumentacijo za večnamensko dvorano v Gorenji vasi ter gradbeno dovoljenje za vodovod Lučine. Veliko pričakujejo tudi od novega programskega obdobja evropskih pomoči, kjer bodo v prihodnjem letu prvi razpisi, na katere se bodo dobro pripravili in tako odprli nove projekte za več prihodnjih let.

Gradnja gorenjevaške obvoznice, december 2014. (foto: Damjana Peternelj)

Gospodarstvo

V občini je bilo leta 2014 (zadnji dostopni podatki Statističnega urada RS) 1351 delovnih mest, kar je 74 več kot v letu 2013 oziroma 219 več kot v letu 2008 (pred začetkom splošne gospodarske krize). Ob rastočem številu zaposlenih domačinov (prebivalcev občine), ki najdejo delo v občini, pa delež delovnih mest v občini, ki jih ti zasedajo, z leti pada: iz 70 % (790) v letu 2008 na 63 % (812) v letu 2013 in na 62 % (831) delovnih mest v letu 2014. Od skupno 2774 zaposlenih občanov v letu 2014 jih je 30 % delo našlo v domači občini, velik del pa se jih vozi v bližnje občine: v Škofjo Loko (25,1 %), Ljubljano (13,8 %), Žiri (10,2 %), Cerkno (3,4 %), Železnike (1,4 %) itn. Obenem se zmanjšuje število zaposlenih kmetov v občini (po zadnjih podatkih jih je še 225, kar je 45 manj kot pred enim letom).

Po podatkih AJ PES je bilo v občini konec leta 2014 registriranih 613 podjetij in samostojnih podjetnikov, v zadnjem letu se je njihovo število povečalo za 41. Največji delodajalci so Polycom Škofja Loka iz Poljan nad Škofjo Loko z več kot 150 zaposlenimi, Marmor Hotavlje z okrog 120 zaposlenimi in Termopol s Sovodnja z okrog 100 zaposlenimi. Zaostajanje višine plač v občini za povprečnimi republiškimi plačami se zmanjšuje. Oktobra 2014 je bila povprečna neto plača zaposlenega v občini povprečno 976 EUR, kar je le 31 EUR pod slovenskim povprečjem. Nekatera podjetja v občini pa so celo zelo uspešna. V letu 2014 je za poslovanje v preteklem letu prejelo podjetje Polycom nagrado GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke.

Občina vzpostavlja ugodno okolje tudi za razvoj podjetništva, kot npr. z vzpostavitvijo industrijskih con Todraž in Dobje. Gospodarska cona Todraž, ki jo je občina predhodno komunalno opremila, je izjemno intenzivno zaživela, odprtih je bilo veliko novih delovnih mest, s prostorskim načrtom občine je omogočena tudi njena širitev.

Občina pomaga podjetnikom tudi s subvencijami prek javnih razpisov za samozaposlovanje, zaposlitve novih delavcev, udeležbo na sejmih ... Podjetniške ideje se razvijajo, vlog za dodelitev subvencij je vedno več, zato bo občina v naslednjem letu sredstva za ta namen povečala.

Turizem in turistična ponudba

Turizem je ena od priložnosti za nadaljnji razvoj občine in spodbujanje njegovega razvoja bo še naprej ena prednostnih nalog občine. Poljanska dolina je bila vedno privlačna. Da bo še bolj, bomo vsi skupaj poskrbeli tako, da bomo ponudili čim več zanimivosti, ki bodo turiste v naših krajih zadržale dlje časa.

Predvsem v zimskem času je bil zadnja leta najpomembnejši turistični center Stari vrh s svojim smučarskim centrom in ponudbo kmečkega turizma. Visoke investicije v žičniške naprave ter slabi zimi zadnji dve leti so podjetje Smučarski center Stari vrh pripeljali v finančne težave. Dolgoročne rešitve za smučarski in

kmečki turizem na tem področju občina išče v sklopu priprave Strategije razvoja turizma na Škofjeloškem do leta 2020.

Z oblikovanjem nove blagovne znamke *Poljanska dolina, dežela pod Blegošem* je bil letos narejen pomemben korak k boljši turistični prepoznavnosti te doline. Predstavitev Poljanske doline in poljanskih dobrot pod enotno podobo, z uporabo navedene blagovne znamke, je bila na gostovanjih v Ljubljani in sosednji Avstriji dobro sprejeta. Prvi rezultati čezmejnega sodelovanja so že vidni.

Z namenom večje prepoznavnosti Poljanske doline kot naravne celote bo občina nadaljevala s promocijskimi aktivnostmi, prva bo že spomladi na Dunaju, kjer bodo predstavili pomembne Poljance, ki so tam delovali. Poleg tega je v pripravi sodobna spletna stran, kjer se bodo lahko predstavili vsi tisti, ki v tej dolini delajo, ustvarjajo in bi bili radi prepoznavni, obenem bi pa s pomočjo te strani lahko tudi kaj prodali. Na Facebooku občina že oglašuje prireditve in druge zanimivosti, spletna stran Poljanska dolina pa bo zaživela februarja 2015.

Turistično ponudbo občine bogati občinski kolesarski krog, ki so ga domačini lepo sprejeli, privablja pa tudi kolesarje od drugod. Obenem že poteka urejanje občinskega pohodnega kroga. Ob ponudbi rednih vodenih ogledov, ogledov po naročilu ter tematskih spremljajočih dogodkih se obisk v utrdbah Rupnikove linije povečuje. Za turistično-kopalni center v dolini Kopačnice se delno spreminja prvotni predlog ureditve in projektna skupina izboljšuje idejne zasnove.

Vedno večje zanimanje je tudi za poroke in druge dogodke na Visokem. Občina želi v Tavčarjevem dvorcu Visoko razširiti razstavne prostore ter pričeti z obsežno obnovo pritličja, gospodarskega poslopja in okolice dvorca. V načrtu je, da bi v dvorcu (kot osrednjem objektu) v pritličnem delu uredili in razširili razstavo o Ivanu Tavčarju, v gospodarskem poslopiju pa postopoma začeli s prenovo kletnih prostorov in hleva v večnamenski prostor, ki bi bil namenjen porokam in drugim prireditvam. Občina bo intenzivno nadaljevala s promocijo projekta Poroke na Visokem in se na omenjeni lokaciji trudila izpeljati čim več odmevnejših prireditev. Med letošnjimi moramo omeniti Mednarodni festival praženega krompirja, ki je kljub slabemu vremenu privabil na tisoče obiskovalcev. Glede na dolgotrajen jesenski dež in blato je tudi prva izvedba športno-zabavne prireditve Blatfejst, pod geslom Z glavo v blat, nč se bat, našla na Visokem svojemu namenu primerno prizorišče. Odziv prijavljenih (356) tekmovalcev je presenetil tudi same organizatorje.

Družabno življenje, kultura in šport

Za organizacijo prireditev bodo spet na voljo prostori v obnovljenem Sokolskem domu. Študentje imajo lepe prostore v zdravstveni postaji, kjer se lahko družijo in ustvarjajo.

Gasilstvo. Gasilci PGD Lučine so prevzeli novo gasilsko vozilo, za katerega so skoraj polovico sredstev zbrali s prispevki krajanov in prostovoljnim delom.

PGD Sovodenj je svojo 60-letnico zaznamovalo s popravljenim vozilom, ki jim ga je to leto poškodoval žled. PGD Poljane je praznovalo 120 let organiziranega gasilstva. Državno priznanje s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sta prejela: PGD Poljane (zlati znak Civilne zaščite) ter član Jamarskega društva Gorenja vas Branko Mur (bronasti znak Civilne zaščite).

Šport. 20-letnico je praznovalo športno društvo Marmor Hotavlje. 40 let Planinskega društva Gorenja vas so obeležili z izdajo zbornika. Koča na Blegošu je prejela priznanje –Družinam prijazna planinska koča.

Pomembne tekmovalne dosežke so dosegli: Barbara Klinec z ekipo (2. mesto v smučarskih skokih na mladinskem svetovnem prvenstvu v Predazzu v Italiji), Gašper Oblak iz Podobena, za katerega je bila to prva taka izkušnja, ter Matej Oblak iz Gorenje vasi (aktivna udeleženca zimskih olimpijskih iger 2014 v Sočiju v Rusiji), maratonec Anton Kosmač s Hotavelj (zmagovalec v nemškem Ulmu), karateist Aleš Čadež iz Karate kluba Ronin Poljane (bronasto medalja na svetovnem prvenstvu v Tokiu na Japonskem), letos ustanovljeno Društvo OPV šport iz Lučin (2. mesto na državnem rally prvenstvu med nosilci licence AŠ2005).

Kultura in kulturna dediščina. Blagoslovljen je bil obnovljeni oltar v cerkvi v Stari Oselici, večino sredstev za

Žegnanje na Jarčjem Brdu. (foto: Jure Ferlan)

obnovo so prispevali krajani sami. Slovesno se je zaključila skoraj 10-letna obnova romarske cerkve na Jarčjem Brdu (župnija Javorje), za katero so večino sredstev prav tako prispevali župljani sami, ter obnova Marijine kapele na Poljanski cesti v Gorenji vasi, ki je bila postavljena v spomin na veliki požar leta 1901.

Od nas se je poslovil pisatelj Vladimir Kavčič iz Podgore (20. 7. 1932–22. 7. 2014), ki je za svoje literarno ustvarjanje prejel več nagrad in

priznanj, v letu 2014 tudi največjo – Prešernovo nagrado. Na pokopališču v Stari Oselici se je od njega s spoštljivimi besedami poslovil njegov prijatelj in sovaščan Anton Bogataj.

Dogodki, ki so zaznamovali leto 2014

Leto 2014 si bomo še posebej zapomnili po dveh velikih naravnih nesrečah.

Zaradi vremenske ujme je občino prizadela največja naravna nesreča v 20. letih njenega obstoja, saj tako uničujočega žledoloma ne pomnijo niti najstarejši občani, v prvih dneh februarja je bil velik del občine povsem odrezan od sveta. Žled je 6 dni podiral drevesa, ki so ponekod padala na stavbe, pretrgane so bile

prometne in telefonske poveza-
ve – tudi dva odseka državne
ceste proti Škofji Loki in
Sovodnju; ponekod so bili tudi
več dni brez elektrike.

Glavnino pomoči prizade-
temu prebivalstvu so opravili
domači gasilci (od 1. do 12.
februarja je 1115 gasilcev opravi-
lo 11.885 ur prostovoljnega
dela, bili so prvi na terenu in
opravili največ nevarnega dela),
domačini in prostovoljci ob
pomoči slovenske vojske, ki so
pomembno pripomogli k
odpravljanju izredno težkih raz-

Čiščenje vodotokov po februarjem žledu.
(hrani: arhiv PGD Sovodenj)

mer. Ugotovljena škoda (predvsem v gozdovih in na infrastrukturi) je ogromna, v občini je poškodovan desetletni redni posek lesa. Čez leto so bila izvedena naj-
nujnejša dela za odpravo posledic (domačini so imeli ogromno dela s čiščenjem
gozdov), vendar sanacija še ni končana.

V noči s torka, 21. oktobra, na sredo, 22. oktobra, pa so našo občino priza-
dele še katastrofalne poplave. Poljanska Sora je ponoči pri Zmincu dosegla sto-
letno vodo. Podoba je bila taka, kot je bila pred sedmimi leti v Železnikih.
Poškodovani so bili cestna infrastruktura, kanalizacija in javni (tudi letos novo-
zgrajeni) vodovod. Poplavilo je več kot 70 stanovanjskih, gospodarskih in indu-
strijskih objektov. Najhuje je bilo v hotoveljski grapi, kjer je voda za seboj pustila
pravo razdejanje. V Hotovlji je zalilo kletne prostore in prva nadstropja hiš ozi-
roma stanovanj. Škoda je velika tudi v dolini Brebovnice, posebej na Dobravi, v
Žirovskem Vrhu in Bačnah. Pri odpravljanju posledic poplav je sodelovalo več kot 512 gasilcev
iz sedmih društev, opravili so več kot 5.000 ur prostovoljnega dela.

S svojo požrtvovalno pomo-
čjo so domači gasilci opravili res
veliko delo, za kar jim gre poseb-
na zahvala. Zahvala gre tudi dru-
gim občanom in prostovoljcem,
ki so nesebično pomagali ljudem
v stiski ter sodelovali pri odpra-
vljanju posledic nesreče.

Karlovški mlin po oktobrski poplavi. (foto: Ines Lampreht)

Občinski nagrajenci 2014

Naziv častni občan Občine Gorenja vas - Poljane so posthumno podelili letošnjemu Prešernovemu nagrajencu, pisatelju **Vladimirju Kavčiču**, za njegovo obsežno pisateljsko delo.

Priznanje župana Občine Gorenja vas - Poljane Milana Čadeža je za izjemne rezultate na najtežjih mednarodnih gasilskih tekmovanjih prejel **Gregor Stanonik**.

Priznanja občine pa so prejeli: **Breda Bogataj** za dolgoletno prostovoljno delo v Krajevni organizaciji Rdečega križa Gorenja vas in 10-letno vodenje skupine Zarja, **Društvo podeželskih žena Blegoš** za ohranjanje in razvoj pestrih podeželskih dejavnosti, **Planinsko društvo Gorenja vas** za 40-letno uveljavljanje planinstva, ter **PGD Sovodenj** za 60-letno požrtvovalno delo in pomoč krajanom.

Plaketo so podelili **PGD Poljane** za prostovoljstvo in požrtvovalnost v preteklih 120 letih ter uspešno soočanje z gasilskimi izzivi sodobnega časa.

Občinski nagrajenci z županom Milanom Čadežem (prvi z leve), Breda Bogataj (peta z leve), Gregor Stanonik (skrajno desni), vsi ostali so predstavniki nagrajencev, ki so v njihovem imenu prišli po priznanja. (foto: Vito Debeljak)